

UCHWAŁA NR L/378/23
RADY MIEJSKIEJ CHEŁMŻY

z dnia 16 listopada 2023 r.

**w sprawie przyjęcia Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów
Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Miasta Chełmża
na 2024 r.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40, 572, 1463 i 1688), art. 4¹ ust. 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151) oraz art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2023 r. poz. 1939) uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Miasta Chełmża na rok 2024, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Chełmży.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2024 roku.

Przewodniczący Rady
Miejskiej Chełmży

Janusz Kalinowski

UZASADNIENIE

do uchwały Nr L/378/23 Rady Miejskiej Chełmży z dnia 16 listopada 2023 r. w sprawie przyjęcia Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Miasta Chełmża na 2024 r.

Zgodnie z art. 4¹ ust. 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151) oraz art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2023 r. poz. 1939) prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych jak również przeciwdziałanie narkomanii są zadaniami własnymi gminy.

Stosownie do art. 4¹ ust. 2 realizacja zadań prowadzona jest w oparciu o postanowienia zawarte w gminnym programie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałanie narkomanii, który stanowi część Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Chełmży na lata 2020 – 2025.

Do problemów społecznych, które w ostatnich dekadach dają najwyraźniej znać o sobie w polskiej rzeczywistości należy zaliczyć: alkoholizm, narkomanię, nikotynizm, ubóstwo, bezrobocie, przemoc, hazard, bezradność opiekuńczo-wychowawczą oraz wykluczenie społeczne. Każdy z tych problemów wymaga odmiennego podejścia i działań specjalistów. Punktem wyjścia wszelkiej interwencji socjalnej jest diagnoza, będąca niezbędnym elementem poprawnie zaplanowanego procesu zmian. Pomaga ona zidentyfikować negatywne, nieakceptowane zjawiska, a także niezaspokojone potrzeby i oczekiwania mieszkańców.

Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Miasta Chełmża na 2024 r. zwany dalej Programem skierowany jest do wszystkich mieszkańców naszego miasta zagrożonych, uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu i narkotyków w szczególności do dzieci i młodzieży. Dostosowany jest do specyfiki zagrożeń i uzależnień występujących na terenie naszego miasta. Realizacja zadań zawartych w Programie ma służyć rozwijaniu i wspieraniu różnorodnych form działalności edukacyjnej, sportowej bądź kulturalnej na rzecz profilaktyki alkoholowej. Celem tych wszystkich działań jest uświadomienie szkodliwości nadużywania alkoholu przez osoby zamieszkujące na terenie miasta Chełmży wywodzące się z różnych grup społecznych. Projekt Programu na 2024 r. był konsultowany i zaakceptowany przez Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Załącznik
do uchwały nr L/378/23
Rady Miejskiej Chełmży
z dnia 16 listopada 2023 r.

Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Miasta Chełmża na 2024 rok

WSTĘP

Alkoholizm, narkomania, uzależnienia behawioralne stanowią wyzwania cywilizacyjne o zasięgu globalnym. Powodują stały wzrost problemów społecznych, stwarzają zagrożenia i obniżają ogólny poziom zdrowia społeczeństwa. Powiązane z nimi są m.in. problemy przemocy w rodzinie, ubóstwo i wykluczenie społeczne. Problematyka uzależnienia nie ogranicza się jedynie do samego faktu uzależnienia bądź zagrożenia uzależnieniem. To problem, który zaburza całość funkcjonowania danej rodziny. Organizując pomoc należy mieć na uwadze zarówno osoby uzależnione jak i członków rodziny, którzy zmagają się z uzależnieniem bliskiej osoby. Koniecznym jest, aby wszelkie działania profilaktyczne w dalszym ciągu były kierowane do dzieci i młodzieży, którzy w okresie dorastania mogą być szczególnie podatni na negatywne wpływy otoczenia. Należy również zauważyć, że deficyty jednej grupy społecznej, zakłócają funkcjonowanie całej społeczności lokalnej. Konieczne jest zatem traktowanie problemu alkoholizmu, narkomanii i uzależnień behawioralnych w kontekście szeroko pojętej polityki społecznej. Profilaktyka i przeciwdziałanie uzależnieniom należy do istotnych działań podejmowanych przez gminy. Aby w pełni zadbać o prawidłowy rozwój dzieci i młodzieży poszukuje się nowych rozwiązań z dziedziny profilaktyki uzależnień. Szczególną uwagę zwraca się na osoby podatne na wpływy grupy rówieśniczej, osoby wykluczone społecznie czy nawet mające problemy z nauką szkolną. Wszelkie stresujące sytuacje sprzyjają bowiem uzależnieniu. Aby zapobiec uzależnieniom behawioralnym, rosnącemu zainteresowaniu alkoholem, dopalaczami i substancjami psychoaktywnymi, należy proponować wiele

atrakcyjnych form spędzania czasu wolnego, należy położyć większy nacisk na rozwój pasji i zainteresowań, należy zadbać o odporność psychiczną młodego człowieka, pomagając mu zrozumieć siebie i otaczający świat. Konieczne jest także prowadzenie działań edukacyjno-informacyjnych. Podejmowanie różnorodnych działań sprzyja poprawie jakości życia, zarówno pojedynczych jednostek, jak i całej społeczności lokalnej. Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych i narkomanii oraz integracji społecznej należy do zadań własnych gminy. Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Miasta Chełmża na 2024 rok określa cele i zadania w zakresie profilaktyki oraz rozwiązywania problemów wynikających z używania alkoholu, narkotyków oraz występowania uzależnień behawioralnych.

Program został opracowany zgodnie z treścią ustaw:

- z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023r. poz. 2151)
- z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. u. z 2023r. poz. 1939),
- z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2021 r. poz.1249),
- z dnia 11 września 2015 roku o zdrowiu publicznym (Dz. U. z 2022 r, poz. 1608).
- z dnia 15 kwietnia 2011 roku o działalności leczniczej (Dz. U. z 2023 r. poz. 991 z późn. zm.).
- Narodowym Programem Zdrowia na lata 2021-2025 z dnia 30 marca 2021

Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii jest również częścią Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Miasta Chełmża na lata 2020-2025. Program ten jest podstawowym dokumentem określającym zakres i formę realizacji działań profilaktycznych oraz naprawczych, zmierzających do ograniczenia spożycia alkoholu i narkotyków oraz do występowania uzależnień behawioralnych wśród mieszkańców Chełmży. Sposoby realizacji zadań ujętych w programie dostosowane są do potrzeb i możliwości ich realizacji w mieście, w oparciu o posiadane zasoby. Działania zaproponowane w ramach miejskiego programu nastawione są na zapobieganie i ograniczenie występowania uzależnień behawioralnych oraz problemów związanych pośrednio z używaniem alkoholu, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych. Miejski program obejmuje działania profilaktyczne oraz pomocowe skierowane do dzieci, młodzieży i dorosłych mieszkańców miasta. Problematyka uzależnień wymaga podejścia

interdyscyplinarnego, a wszelkie podejmowane w jej ramach działania powinny mieć charakter długofalowy.

I. WYJAŚNIENIE PODSTAWOWYCH POJĘĆ ORAZ PRZEDSTAWIENIE ZJAWISKA UZALEŻNIENIA OD ALKOHOLU, NARKOTYKÓW I UZALEŻNIEŃ BEHAWIORALNYCH.

Uzależnienia - medyczne zaburzenie zdrowia, stan psychologicznej albo psychicznej i fizycznej zależności od jakiegoś psychoaktywnego środka chemicznego, przejawiający się okresowym lub stałym przymusem przyjmowania tej substancji w celu uzyskania efektów jej działania lub uniknięcia przykrych objawów jej braku (abstynencyjne objawy).

Motywy skłaniającym do rozpoczęcia przyjmowania środków uzależniających jest ich działanie: rozluźniające (uspokajające, nasenne, przeciwlękowe, przeciwbólowe), stymulujące (aktywizujące, dopingujące, poprawiające samopoczucie, podwyższające intensywność przeżywania, zmniejszające łaknienie), halucynogenne (zmieniające intensywność spostrzegania i myślenia lub zniekształcające je, zmieniające stan świadomości). Rozwój uzależnienia jest zależny od wielu czynników, m.in. od specyficznych właściwości substancji uzależniającej, fizjologicznych właściwości organizmu (warunkujących szybkość powstawania uzależnienia), cech osobowości sprzyjających działaniu substancji uzależniającej (bierność, niesamodzielność) i czynników środowiskowych ułatwiających kontakt z takimi substancjami (słabość więzi rodzinnych, brak perspektyw życiowych, presja grup subkulturowych, pochopne zastosowanie leku). Leczenie jest długotrwałe i trudne, wymaga wytrwałości ze strony uzależnionych i leczących. Liczne programy leczniczo-rehabilitacyjne są dostosowane do typu i fazy rozwoju uzależnienia, zwykle obejmują okresy: detoksykacji (eliminowanie objawów odtrucia i abstynencyjnych), reorientacji (budowanie motywacji do leczenia), rehabilitacji (uczenie się nowych wzorców życia bez środków uzależniających).

Problem alkoholowy (alkoholizm) według WHO to „wszelki sposób picia, który wykracza poza miarę tradycyjnego i zwyczajowego spożycia albo poza ramy obyczajowego, przyjętego w całej społeczności, picia towarzyskiego bez względu na czynniki, które do tego prowadzą”. Alkoholizm ściśle wiąże się z negatywnymi zjawiskami społecznymi takimi jak: bezrobocie, przemoc, ubóstwo czy zachowania kryminalne. Alkohol jest jednym z najczęściej przyjmowanych środków uzależniających na świecie. Liczbę osób wymagających leczenia i rehabilitacji szacuje się w Polsce na ok. 30 tysięcy.

Problem narkotykowy (narkomania) według ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii; narkomania to „stałe lub okresowe używanie w celach

niemedycznych środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych, w wyniku czego może powstać lub powstało uzależnienie od nich”.

Uzależnienia behawioralne (czynnościowe) – zespół objawów związanych z utrwalonym, wielokrotnym powtarzaniem określonej czynności (lub grupy czynności) w celu uzyskania takich stanów emocjonalnych jak przyjemność, euforia, ulga, uczucie zaspokojenia. Do uzależnień behawioralnych możemy zaliczyć: patologiczny hazard, uzależnienie od komputera, pracobolizm, zakupoholizm, uzależnienie od ćwiczeń fizycznych itp. Uzależnienia behawioralne, w zależności od rodzaju, prowadzą do poważnych konsekwencji zarówno psychicznych, fizycznych jak i społecznych. Sposoby leczenia tych uzależnień polegają na:

- psychoterapii uzależnień, której celem jest uświadomienie sobie przez osobę uzależnioną mechanizmów chorobowych, zmiana destrukcyjnych nawyków, nauka konstruktywnych sposobów radzenia sobie z emocjami,
- uczestnictwie osoby uzależnionej w grupie samopomocowej (np. anonimowi hazardziści),
- farmakoterapii, która może mieć swoje zastosowanie w sytuacjach gdy nasilenie objawów u osoby uzależnionej w sposób znaczny utrudnia mu uczestnictwo w w/w formach leczenia. Stanowi środek doraźny, wspierający proces terapii.

II. DIAGNOZA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

W 2019 r. wśród mieszkańców Miasta Chełmży została przeprowadzona diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych. Diagnoza wskazuje rodzaj oraz skalę występowania określonych problemów społecznych. Wśród grupy reprezentatywnej znaleźli się uczniowie szkół podstawowych (klasy od IV do VIII), uczniowie szkół ponadpodstawowych oraz dorośli – kobiety i mężczyźni. Respondenci zostali poproszeni o wyrażenie swojej opinii dotyczącej stopnia występowania poszczególnych zagrożeń społecznych, które są lub mogą być obecne na terenie naszego miasta.

Mieszkańcy miasta za największe problemy wskazują te związane z alkoholem, narkotykami, nikotyną oraz przemocą. Zjawiska alkoholizmu, kryzysu rodzinnego oraz narkomanii są często ze sobą powiązane, a nawet wynikają jedno z drugiego, np. konsekwencją alkoholizmu są trudne relacje rodzinne oraz odwrotnie. Często także ludzie w ciężkich sytuacjach rodzinnych, z poczucia bezsilności, bezradności, obniżonej samooceny sięgają po alkohol. Nadużywanie alkoholu wywiera negatywny wpływ na wiele dziedzin życia osoby uzależnionej, jak również jej otoczenia. Dotyka członków rodziny, wpływa na funkcjonowanie lokalnej społeczności i często jest przyczyną przemocy i cierpienia. Alkoholizm

jest jednym z najczęściej występujących problemów społecznych w naszym kraju. Jedno z pytań ankietowanych dotyczyło oceny spożycia alkoholu na przestrzeni lat w mieście. Aż 35% respondentów odpowiedziało, że poziom ten wzrasta, natomiast 32% twierdzi, że jest stałe, a tylko 8% - że maleje. Spożywanie alkoholu może być powiązane z agresywnym zachowaniem, które ujawnia się w życiu społecznym w postaci bójek, awantur, pobić i stosowania wulgaryzmów. Mieszkańcy zostali zapytani o powody, jakie kierują osobami sięgającymi po alkohol. Wśród powodów spożywania alkoholu najwięcej osób, bo aż 48% wskazało, że pije dla towarzystwa, 39% - dla lepszej zabawy. Z kolei według 5% jest to chęć zapicia problemów, 5% - łagodzi w ten sposób stres, natomiast 25% pije bez konkretnego powodu. 11% stwierdziło, że jest to presja ze strony znajomych. W grupie, w której przeważająca liczba osób pije alkohol, łatwiej poddać się ich namowom, zwłaszcza jeśli są to nasi przyjaciele lub dobrzy znajomi.

Odpowiedzi na pytania skierowane do młodzieży szkolnej wskazują na to, iż najczęściej inicjacja alkoholowa wśród uczniów miała miejsce w czasie uroczystości rodzinnej (72 uczniów, tj. 46%) lub w czasie imprezy towarzyskiej (63 uczniów, tj. 41%). Nieco mniej wskazało pobyt na dyskotecę (20 uczniów, tj. 13%), pod nieobecność rodziców w domu (15 uczniów, tj. 10%) czy podczas wycieczki szkolnej (6 uczniów, tj. 4%). Wiąże się to na pewno z mniejszą kontrolą młodzieży w w/w okolicznościach. Kolejne pytanie dotyczyło częstotliwości picia alkoholu. Wśród ogółu badanej młodzieży 5% przyznało, że w ciągu ostatnich 30 dni piło alkohol więcej niż 7 razy. Dwukrotnie sięgało po alkohol aż 32% uczniów, natomiast 46% nie piło alkoholu w ciągu 30 dni. Ankietowanym zadano też pytanie o to, czy kupowali kiedykolwiek alkohol samodzielnie. W grupie uczniów objętych badaniem 35% przyznało się do samodzielnego zakupu, 20% poprosiło o kupno kogoś innego, 13% dostało od starszych kolegów bądź koleżanek, a 8% podkraść alkohol rodzicom. W ankiecie skierowanej do uczniów postanowiono zapytać o reakcje rodziców na wiadomość, że ich dziecko spożywa alkohol (jeśli taka sytuacja miała miejsce). Aż 82 % osób odpowiedziało, że rodzice wiedzieli, że próbowali kupić alkohol. Spośród rodziców, którzy wiedzą, że ich dzieci spożywają alkohol - 42% nie zareagowało mimo, że wiedziało o tym fakcie, co trzeci rodzic przeprowadził z dzieckiem rozmowę. 11% rodziców zdenerwowało się i wyznaczyło dziecku karę, a 2% szukało pomocy u specjalisty. Wśród innych reakcji rodziców uczniowie odpowiadali, że to właśnie rodzice dali im spróbować alkohol.

III. DIAGNOZA PROBLEMÓW ZWIĄZANYCH Z NARKOTYKAMI.

Tak jak w poprzednim badaniu w 2019 r. wśród mieszkańców Miasta Chełmży została przeprowadzona diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych. Diagnoza opisuje zarówno rodzaj, jak i skalę występowania określonych problemów społecznych, m.in. problemy związane z narkotykami. Wśród grupy reprezentacyjnej znaleźli się: dorośli – kobiety i mężczyźni oraz uczniowie szkół podstawowych i ponadpodstawowych.

Pierwszym pytaniem, które zostało zadane dorosłym mieszkańcom miasta, dotyczącym narkotyków było pytanie o to, jak często zażywają środki psychoaktywne (narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia). 24 % mieszkańców odpowiedziało, że zażywało środki psychoaktywne, w tym 10% jednokrotnie, 5% robi to kilka razy w miesiącu, kolejnych 5% - codziennie lub prawie codziennie, a 1% raz w miesiącu. Na kolejne pytanie odpowiadali tylko Ci mieszkańcy, którzy zażywali narkotyki, dopalacze lub inne środki psychoaktywne. Na pytanie, które substancje psychoaktywne stosowali, 89% (22 osoby) odpowiedziało, że była to marihuana, 32% (9 osób) – amfetamina, 19% (4 osoby) – kokaina, 14% (4 osoby) – LSD, 11% (3 osoby) – ekstazy. Respondenci, którzy wcześniej zadeklarowali spożywanie substancji psychoaktywnych zostali poproszeni o określenie powodów, dla których po nie sięgnęli. Najwięcej odpowiedzi padło na chęć lepszej zabawy (13 osób - 46%) oraz ciekawość (12 osób, tj. 43%). W dalszej kolejności badani wskazywali na: towarzystwo innych osób (6 osób, tj. 21%), chęć złagodzenia stresu (4 osoby, tj. 14%), zapomnienie o problemach (3 osoby, tj. 11%), wpływ znajomych (2 osoby, tj. 7%) oraz brak konkretnego powodu (2 osoby, tj. 7%).

W zamierzeniu diagnozy problemu narkotykowego w mieście, było również sprawdzenie dostępności środków psychoaktywnych w społeczności lokalnej. W tym celu poproszono wszystkich badanych o ocenę możliwości pozyskania narkotyków i dopalaczy na terenie naszego miasta. Znaczny odsetek badanych nie ma wiedzy dotyczącej możliwości pozyskania powyższych substancji (52 % - narkotyki, 69% - dopalacze). Mieszkańcy częściej uważają, że narkotyki są łatwiejsze w zdobyciu niż dopalacze (40% - narkotyki, 21 % - dopalacze).

Z powyższych danych wynika, że dostęp do narkotyków na terenie miasta Chełmży nie jest trudny, mimo, że aż 75% respondentów uznało, że nie zna miejsc, w których można kupić narkotyki lub dopalacze.

Kolejne pytanie dotyczyło tego, czy badani mają wiedzę dotyczącą miejsca gdzie można nabyć narkotyki lub dopalacze. Okazuje się, że aż 18% osób zna konkretną osobę, u której można kupić takie substancje. Na osiedlu oraz w centrum miejscowości narkotyki lub dopalacze może zakupić po 7 % badanych, w szkole, przed szkołą – 6%, na dyskotecę – 4%, a na siłowni – 2%. Biorąc pod

uwagę powyższe dane można uznać, że odpowiedzi na pytanie dotyczące możliwości nabycia narkotyków są nieco niższe niż w rzeczywistości. Może to wynikać z faktu, iż dla większości osób, pomimo tego, iż jest to ankieta anonimowa, jednak pytanie to jest krępujące i dlatego można przypuszczać, że odpowiedzi na nie, nie we wszystkich przypadkach były zgodne z prawdą.

Badano również styczność młodych ludzi z narkotykami. W pierwszym pytaniu z tego zakresu tematycznego uczniowie zostali zapytani o to, czy kiedykolwiek zdarzyło się im zażywać narkotyki, dopalacze lub inne środki psychoaktywne. Odpowiedzi na tak postawione pytanie pokazują, że większość respondentów nie zażywało nigdy takich substancji (82%). Po środki psychoaktywne sięgnęło 18% ankietowanych, w tym: po 7% zażywało je jednokrotnie lub kilka razy, a po 2% wskazywało, że zażywało je wiele razy lub robi to regularnie/codziennie. Następnie zbadano częstotliwość zażywania substancji psychoaktywnych przez uczniów, w ciągu ostatnich 30 dni przed badaniem. Możemy zauważyć, że narkotyki lub dopalacze 30 dni przed badaniem zażywało 26 uczniów, w tym: 13 uczniów – 1-2 razy (24%), 5 osób – więcej niż 10 razy (9%), 4 osoby – 3-4 razy (7%), a następnie 4 osoby zażywały narkotyki 5-10 razy (7%). Respondenci, którzy zażywali substancje psychoaktywne, zostali poproszeni o wskazanie ile mieli lat, kiedy pierwszy raz je zażyli. 2 respondentów wskazało na przedział wiekowy 8-10 lat (4%), a 12 uczniów robiło to mając 11-13 lat (22%). W wieku 14-16 lat narkotyki lub dopalacze zażywało 20 uczniów (36%), a w wieku 17 lat lub więcej takich osób było 21 (38%). Uczniów zapytano również o rodzaj zażywanych substancji. Większość respondentów sięgnęło po marihuanę lub haszysz (49 osób, tj. 89%). Ekstazy zażywało 9 uczniów (16%), amfetaminę - 8 uczniów (15%), LSD - 6 uczniów (11%), kokainę, dopalacze i grzyby halucynogenne zażywało po 5 badanych, sterydy anaboliczne i heroinę próbowało po 4 uczniów, a 3 osoby przyznały się do wdychania substancji wziewnych.

Respondenci, którzy zadeklarowali zażywanie substancji psychoaktywnych, sięgnęli po nie w większości ze znajomymi na podwórku (27 osób, tj. 49%) lub w czasie imprezy towarzyskiej (17 osób, tj. 31%). W czasie uroczystości rodzinnej oraz na dyskotecę po powyższe substancje sięgnęło po 6 uczniów (11%), pod nieobecność rodziców w domu - 5 osób (9%), a w czasie wycieczki szkolnej - 3 osoby (5%). Wśród innych okoliczności uczniowie odpowiedzieli, że zażywali substancje psychoaktywne na ognisku lub zostali do tego zmuszeni. Uczniowie, którzy zażywali substancje psychoaktywne zostali także poproszeni o odpowiedź od kogo ją otrzymali. Większość uczniów dostało środki psychoaktywne od kolegi/koleżanki (25 osób, tj. 45%) lub brali je wspólnie w grupie przyjaciół (15 osób, tj. 27%). Część badanych nie wie skąd były substancje (10 osób, tj. 18%), 9 uczniów kupiło narkotyki lub dopalacze od kolegi

(16%), a po 5 uczniów dostało je od starszego brata/siostry, od kogoś znanego ze słyszenia, ale nie osobiście lub kupiło od kogoś znanego ze słyszenia, ale nie osobiście. 3 uczniów dostało substancje psychoaktywne od obcej osoby, 2 osoby otrzymały je nieświadomie, bez swojej zgody, a 1 uczeń kupił je od obcej osoby.

Ponieważ narkotyki są substancjami o mniejszej dostępności niż alkohol czy wyroby tytoniowe, mniejsza jest liczba ich konsumentów. Taki wynik nie jest jednak optymistyczny, bo pomimo rozpowszechniania programów profilaktycznych okazuje się, że młodzież sięga jednak po narkotyki, zakładając, że doskonale zna konsekwencje ich zażywania.

Uczniowie zostali zapytani również o motyw sięgania po narkotyki, dopalacze lub inne środki psychoaktywne. Wśród młodych mieszkańców miasta dominowała ciekawość (37 osób, tj. 67%), przyjemność/relaksacja (21 osób, tj. 38%) oraz chęć dobrej zabawy (19 osób, tj. 35%). 5 uczniów sięgnęło po substancje psychoaktywne z chęci bycia modnym (9%), 4 badanych chciało zaimponować w towarzystwie (7%), 2 respondentów otrzymało narkotyki nieświadomie (4%), a w przypadku jednej osoby zdecydowała presja grupy (2%). W większości uczniowie zażywali powyższe substancje psychoaktywne na podwórku (26 osób, tj. 47%), u koleżanki/kolegi (22 osoby, tj. 40%) lub w domu (16 osób, tj. 29%). W barze/klubie narkotyki zażywało 8 uczniów (15%), na terenie szkoły - 7 badanych (13%), a podczas wycieczek szkolnych 6 uczniów (11%). Wśród innych miejsc, które wymienili respondenci znalazły się: „park”, „działka”, „park niemiecki” oraz „miejsce nad Wisłą”.

Interesowało nas również, czy badani uczniowie doświadczyli jakiś przykrych konsekwencji związanych z zażywaniem narkotyków lub dopalaczy. 4 uczniów z tego faktu miało problemy finansowe (7%), 3 wskazało na problemy w rodzinie (5%), a w przypadku 2 uczniów pogorszyły się ich relacje koleżeńskie (4%). Zdecydowana większość ankietowanych nigdy nie doznała żadnych przykrych konsekwencji w związku z zażywaniem substancji psychoaktywnych (45 osób, tj. 82%).

Kolejne pytanie skierowane do uczniów, dotyczyło wiedzy ich rodziców na temat zażywania przez nich narkotyków lub dopalaczy. Większość respondentów twierdzi, że ich rodzice nie wiedzą o tym fakcie (41 osób, tj. 75%), a co czwarty uczeń przyznał, że rodzice wiedzą o zaistniałej sytuacji (14 uczniów, tj. 25%). Uczniowie na odpowiedź, jak rodzice zareagowali na zażywanie przez nich narkotyków lub dopalaczy wskazali w większości, że przeprowadzili z dziećmi rozmowę (11 osób, tj. 79%). 2 rodziców zdenerwowało się i wyznaczyło uczniowi karę (14%), w jednym przypadku rodzic nie zareagował, mimo, iż wiedział o tym fakcie (7%), a w kolejnym szukał pomocy u specjalisty (7%).

Podsumowanie i wnioski

Celem badania było przedstawienie aktualnych problemów alkoholowych, narkotykowych, nikotynowych oraz przemocy dotyczących mieszkańców Chełmży w odniesieniu do opinii: dorosłych mieszkańców oraz uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych.

Cel ten został osiągnięty w toku weryfikacji zebranego materiału badawczego, będącego podstawą do opracowania wniosków i rekomendacji, które następnie posłużą do tworzenia różnego rodzaju programów pomocowych zmierzających do poprawy sytuacji na terenie miasta, w tym jakości życia jej mieszkańców.

Biorąc pod uwagę zebrane wyniki badań możemy stwierdzić, że problem spożywania alkoholu wśród mieszkańców Chełmży występuje w małym natężeniu. Znaczny odsetek badanych zadeklarował bowiem spożywanie alkoholu kilka razy w roku i większość zdaje sobie sprawę ze szkodliwości picia alkoholu. Niepokojące jest to, że duża część mieszkańców była świadkiem sytuacji, w której ktoś prowadził pojazd pod wpływem alkoholu, a co trzeci badany widział kobiety w ciąży pijące alkohol na terenie swojej miejscowości.

Natomiast problem palenia papierosów oraz e-papierosów wśród mieszkańców miasta występuje w umiarkowanym natężeniu. Prawie co czwarty dorosły mieszkaniec pali papierosy codziennie. Palenie e-papierosów jest mniej popularne niż palenie tradycyjnych papierosów. Szczególnie niepokojący jest odsetek badanych, którzy wypalają dziennie 16-25 sztuk.

Z kolei, biorąc pod uwagę odsetek respondentów deklarujących zażywanie substancji psychoaktywnych oraz znajomość miejsc, gdzie można je kupić możemy stwierdzić, że problem zażywania narkotyków wśród mieszkańców Miasta Chełmży występuje w znacznym natężeniu i domaga się podjęcia działań profilaktycznych.

Kolejne wnioski dotyczą problemu przemocy w Chełmży. Z przeprowadzonych badań wynika, iż problem ten występuje w umiarkowanym natężeniu. Szczególnie niepokojące jest jednak to, że co piąty mieszkaniec ma pozytywny stosunek do stosowania kar fizycznych wobec dzieci.

Podsumowując, możemy stwierdzić, że większość mieszkańców nie jest pewnych, czy zna dane kontaktowe do instytucji pomocowych, ale wie jak znaleźć informacje w razie problemów, a duża część nie wie jakie działania podejmuje miasto, aby ograniczyć popyt na zażywanie narkotyków lub dopalaczy. Natomiast biorąc pod uwagę podsumowanie wyników badań możemy stwierdzić, że problem spożywania alkoholu wśród uczniów z Chełmży występuje w dużym natężeniu.

Znaczny odsetek badanych zadeklarował bowiem wielokrotne spożycie alkoholu, a co trzeci uczeń stwierdził, że sam zakupił alkohol. Niepokojący jest fakt, że aż 63% uczniów wskazało na łatwą dostępność tego typu używki w swoim środowisku lokalnym, a część uznaje alkohol za nieszkodliwy lub w małym stopniu szkodliwy. Problem palenia papierosów oraz e-papierosów przybiera wśród uczniów małe rozmiary. Zauważyć można również to, że palenie

elektronicznych papierosów jest nieco bardziej popularne, niż palenie papierosów tradycyjnych. Niepokojący jest fakt, że dla 67% uczniów papierosy są łatwe do zdobycia, a co trzeci uczeń sądzi, że e-papierosy są w małym stopniu szkodliwe lub nieszkodliwe.

Z kolei problem zażywania substancji psychoaktywnych wśród uczniów Miasta Chełmży przybiera znaczące rozmiary, ze względu na wysoki odsetek dzieci i młodzieży deklarujących sięgnięcie po tego typu substancje. Niepokojący jest również fakt, że duża część ocenia możliwość zdobycia narkotyków jako coś łatwego.

Możemy również stwierdzić, że problem przemocy rówieśniczej oraz cyberprzemocy występuje na stosunkowo wysokim poziomie – znaczna część uczniów zadeklarowała bowiem doświadczenie tego typu problemów oraz występowanie w ich szkole przemocy. Niepokojący jest duży odsetek uczniów deklarujących brak udziału w zajęciach profilaktycznych lub oceniła je jako nieciekawe i nie wnoszące nic nowego.

IV. ODBIORCY PROGRAMU

Powyższy program skierowany jest do mieszkańców Chełmży, jednakże w zdecydowanej większości adresowany jest do dzieci i młodzieży, a w szczególności do:

- dzieci i młodzieży chełmyńskich szkół i przedszkoli,
- osób i rodzin z problemem uzależnień,
- osób współuzależnionych i DDA (dorosłe dzieci alkoholików),
- osób i rodzin zagrożonych problemem uzależnień,
- osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym z powodu problemu uzależnień,
- przedstawicieli instytucji i służb pracujących w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii, uzależnień behawioralnych oraz organizacji zajmujących się tymi problemami,
- społeczności lokalnej,
- organizacji pozarządowych.

V. CELE I ZAŁOŻENIA PROGRAMU

Celem głównym Programu jest ograniczenie szkód zdrowotnych i zaburzeń życia rodzinnego, wynikających z używania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych, narkotyków i uzależnień behawioralnych. Cel główny zostanie osiągnięty poprzez:

1. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych.
2. Pomoc terapeutyczną i prawną dla dorosłych członków rodzin z problemem alkoholowym, narkomanii oraz z problemami uzależnień behawioralnych.
3. Pomoc dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym i narkomanii.
4. Działania profilaktyczne podejmowane wobec dzieci i młodzieży.
5. Działania o charakterze edukacyjnym przeznaczone dla rodziców.
6. Wdrażanie programów profilaktyczno - interwencyjnych dla młodzieży uzależnionej.
7. Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, zaangażowanych w profilaktykę uzależnień.
8. Podniesienie świadomości mieszkańców Chełmży w odniesieniu do nadużywania alkoholu oraz zażywania narkotyków i zachowań behawioralnych.
9. Zwiększenie skuteczności oddziaływań w zakresie profilaktyki problemów alkoholowych, narkomanii, zachowań behawioralnych i przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Cel główny realizowany będzie w obszarach:

1. Profilaktyki uniwersalnej – adresowanej do wszystkich mieszkańców Chełmży (dzieci, młodzieży i dorosłych) bez względu na stopień indywidualnego ryzyka występowania problemów związanych z używaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych.
2. Profilaktyki selektywnej – adresowanej do grup o podwyższonym ryzyku wystąpienia problemów związanych z używaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych.
3. Profilaktyki wskazującej – adresowanej do grup lub osób, które wykazują symptomy problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, ale nie spełniają kryteriów diagnostycznych picia szkodliwego lub uzależnienia; redukcja szkód.
4. Terapii – obejmującej osoby wymagające specjalistycznej pomocy w związku z uzależnieniem. Realizacja programów

terapeutycznych dla osób uzależnionych.

5. Rehabilitacji – Realizacja programu readaptacji poprzez wsparcie psychologiczne, socjalne i społeczne oraz wspieranie działalności środowisk abstynenckich.

VI. DOSTĘPNOŚĆ NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH

Zgodnie z uchwałą Rady Miejskiej Chełmży nr XXXV/258/18 z dnia 2 sierpnia 2018 roku w sprawie ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży jak i poza miejscem sprzedaży, zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych na terenie miasta ustalono następujące ilości:

- 1) przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży - 50 punktów;
- 2) przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży - 30 punktów.

Liczba ważnych zezwoleń na dzień 25 października 2023r.

Typ sprzedaży	Ogółem	Według rodzajów alkoholu		
		do 4,5% oraz piwo	pow. 4,5 % do 18% (z wyjątkiem piwa)	powyżej 18 %
ogółem	134	50	43	40
na miejscu	28	13	8	7
poza miejscem	106	38	35	33

Jak wynika z powyższego zestawienia na terenie miasta Chełmży usytuowanych jest 50 punktów sprzedaży napojów alkoholowych prowadzonych przez 44 przedsiębiorców. Jest 13 punktów przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży alkoholu oraz 38 punktów przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży.

VII. REALIZATORZY PROGRAMU:

- 1) Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- 2) Członkowie MKRPA w Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym,
- 3) Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej,
- 4) Komisariat Policji, Straż Miejska
- 5) Przedszkola i Szkoły Podstawowe,
- 6) Organizacje pozarządowe (realizacja na warunkach i zasadach konkursowych zgodnie z ustawą o pożytku publicznym i wolontariacie (Dz. U. z 2023r. poz. 571),
- 7) Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna w Chełmży,
- 8) Zespół Szkół im. Unii Europejskiej w Chełmży,
- 9) Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna,
- 10) Urząd Miasta Chełmży,
- 11) Psychologowie, specjaliści psychoterapii uzależnień, psychiatra
- 12) Parafia Rzymsko – Katolicka w Chełmży,
- 13) Zespół Interdyscyplinarny,
- 14) Spółdzielnia Socjalna Klub Artystyczny „Cuma”,
- 15) Izba Wyrzeźwień,
- 16) Ośrodek Odwykowy w Czerniewicach i Świeciu,
- 17) Poradnia Odwykowa w Chełmży,
- 18) Rzecznik Praw Ofiar,
- 19) Ośrodek Sportu i Turystyki,
- 20) Sądy, prawnik.

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,

zwana dalej Komisją, jako podstawowy cel wyznaczyła sobie budowanie systemu pomocy dla osób uzależnionych i ich rodzin, w szczególności przez szeroko rozumianą profilaktykę wśród dzieci i młodzieży. Ponadto Komisja opiniuje pod względem zgodności z prawem składane wnioski o uzyskanie zezwolenia na sprzedaż alkoholu, podejmuje czynności zmierzające do orzeczenia przez sąd o zastosowaniu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu wobec osób uzależnionych od alkoholu. Bardzo ważnymi zadaniami realizowanymi przez Komisję są między innymi: wspieranie imprez okolicznościowych (Dzień Dziecka, Gwiazdka) organizowanych przez ośrodki leczenia odwykowego, współpraca z Policją w zakresie prewencji i profilaktyki ograniczenia dostępności alkoholu, wspieranie, organizowanie zajęć terapeutycznych dla osób uzależnionych od alkoholu i współuzależnionych.

W strukturze Komisji działają następujące zespoły robocze:

1. zespół ds. motywowania leczenia i przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
2. zespół ds. profilaktyki szkolnej,
3. zespół ds. kontroli rynku napojów alkoholowych.

W ramach działań MKRPA prowadzony jest **Punkt Konsultacyjno-Informacyjny** dla osób uzależnionych i ich rodzin. Punkt ten obsługiwany jest przez członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Do najważniejszych zadań **Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego**

- motywowanie i informowanie zarówno o możliwości podjęcia leczenia dla osób uzależnionych, jak i osób współuzależnionych;
- motywowanie do leczenia osób pijących ryzykownie;
- udzielanie wsparcia osobom po zakończonym leczeniu odwykowym (np. uruchomienie przy punkcie grupy wsparcia po zakończonym leczeniu w placówkach odwykowych);
- rozpoznanie zjawiska przemocy domowej, udzielanie stosownego wsparcia i informacji o możliwościach uzyskania pomocy i powstrzymanie przemocy;
- inicjowanie interwencji w przypadku diagnozy przemocy domowej;
- współpraca z MOPS, Policją, Strażą Miejską, kuratorami sądowymi i społecznymi, pedagogami, ośrodkami leczenia odwykowego (uzgadnianie m.in. miejsca dla osób dobrowolnie wyrażających zgodę na leczenie, terapię).
- pomoc osobom z przemocy domowej - pisanie wniosku, doniesienia do prokuratury o fakcie przemocy;
- pomoc w pisaniu wniosków o: alimenty, rozwód;
- współpraca z Rzecznikiem Praw Ofiar;
- skompletowanie dokumentacji i napisanie wniosku do Sądu Rodzinnego o wydanie przez Sąd i biegłych postanowienia o poddaniu się leczeniu odwykowemu w sprawach sądowych (głównie w tych, w których pomoc jest niezbędna).

Ilość osób, które zgłosiły się do punktu konsultacyjnego w 2022r.

lp.		ilość osób
1.	uzależnionych od alkoholu po raz pierwszy	37
2.	po raz drugi i następny	16
3	Współuzależnionych po raz pierwszy	42
4	Współuzależnionych po raz drugi	12
5	Uzależnienie od narkotyków i leków	2
6	Uzależnienie od gier hazardowych i internetu	3
7	Ofiary i sprawcy przemocy	14
8	Rozmowy telefoniczne	74
9	Ośrodki odwykowe	1

Ilość osób, które zgłosiły się do punktu w 2023r. (pierwsze półrocze)

lp.		ilość osób
1.	uzależnionych od alkoholu po raz pierwszy	24
2.	po raz drugi i następny	12
3	Współuzależnionych po raz pierwszy	27
	Współuzależnionych po raz drugi i kolejny	7
4	Ofiary i sprawcy przemocy	18
5	osoby uzależnione od narkotyków	8
6	Uzależnienie od gier hazardowych	1
7.	Przeprowadzono rozmów telef.	52
	Ośrodki odwykowe	2

Większość zgłaszających się osób decydowała się na terapię w Poradni Odwykowej w Chełmży.

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych współpracuje z Ośrodkami Odwykowymi w Czerniewicach i Świeciu oraz Miejskim Ośrodkiem Edukacji, Profilaktyki i Uzależnień w Toruniu. Rodzinom borykającym się z problemem uzależnienia udzielana jest pomoc, przekazywana informacja na temat uzależnienia, możliwościach leczenia i formach niesienia pomocy członkom rodzin. Prowadzone są grupy wsparcia dla rodzin, które spotykają się trzy razy w miesiącu u terapeuty uzależnień. Prowadzone są zajęcia terapeutyczne z zakresu narkomanii poprzez rozmowy wspierające. Głównym celem jest podniesienie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat związany z używaniem środków psychoaktywnych i możliwościom zapobiegania zjawisku.

W 2022 i w pierwszym półroczu 2023r. roku z pomocy psychoterapeuty uzależnień Pana Michała Dąbkowskiego który przyjmuje w sobotę od 9.00 - 12.00 w Chełmży skorzystało 120 osób. Osoby korzystające cyklicznie z pomocy terapeuty:

- wsparcie dla rodziców młodzieży zażywającej narkotyki – 14 osób
- wsparcie dla młodzieży zażywającej narkotyki (marihuana, amfetamina) -12osób;
- osoby dorosłe korzystające z pomocy terapeuty, uzależnione od alkoholu - 20 osób;
- osoby dorosłe korzystające z pomocy terapeuty, współuzależnione - 12 osób;

Wychodząc naprzeciw zapotrzebowaniu społecznemu od 7 lat w ramach pomocy w walce z uzależnieniami, wsparcia i porad udziela specjalistka w zakresie pomocy psychologicznej Pani Beata Radtke - Zdrojewska. Przez cały rok 2022 i połowę bieżącego roku odbyło się 36 spotkań, na których przeprowadzono konsultacje jak również udzielono porad, które głównie dotyczyły następujących tematów:

- problemy wychowawcze w rodzinie wielodzietnej zagrożonej wykluczeniem społecznym,
- problemy w przypadku odebrania dzieci z rodzin. W tym okresie Pani Radtke-Zdrojewska spotkała się z około 180 uczestnikami zarówno dziećmi jak i

dorosłymi.

W celu podniesienia wiedzy społeczeństwa na temat problemów związanych z uzależnieniem, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych współpracuje na bieżąco z Powiatową i Miejską Biblioteką Publiczną i prasą lokalną. Informacje, gdzie można uzyskać pomoc umieszczane są na stronie internetowej Urzędu Miasta Chełmży w zakładce zdrowie.

Bardzo ważną rolę w profilaktyce uzależnień spełnia **Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej**. W 2022 r. z pomocy MOPS w naszym mieście skorzystało 31 **osób** z problemem alkoholowym, natomiast w 2023 r. (od stycznia do sierpnia) liczba osób z problemem alkoholowym zmniejszyła się do 14. Wszystkie osoby objęte są pracą socjalną oraz korzystają z materialnych form pomocy, co przedstawia poniższa tabela.

		2022 rok	2023 rok (od stycznia do sierpnia)
1	zasiłki stałe	3	3
2	zasiłki okresowe	19	7
3	Dożywianie	7	1
4	Posiłek	9	4
5	Schronienie	4	5

Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna im. Juliana Prejsa w Chełmży systematycznie wprowadza do zadań bibliotecznych profilaktyczną działalność informacyjną, edukacyjną w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych w szczególności dla dzieci i młodzieży.

Celem włączenia się Biblioteki w realizację Programu jest popularyzacja projektów służących zdrowemu stylowi życia, przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym. Udział Biblioteki w Programie pozwala wzbogacić zbiory multimedialne i literaturę fachową z zakresu profilaktyki. Zakupione materiały wykorzystywane są na przygotowanie prelekcji multimedialnych i organizację wystaw jak również są udostępniane czytelnikom Biblioteki.

„Trzeźwym okiem widać więcej”, to cykl otwartych spotkań dla mieszkańców naszego miasta. Celem akcji jest ograniczenie liczby osób, które mogą w przyszłości prowadzić pojazdy pod wpływem alkoholu i innych środków psychoaktywnych oraz zmiana społecznego nastawienia wobec nietrzeźwych kierowców – wzmocnienie u pasażerów oraz potencjalnych świadków gotowości do powstrzymywania pijanego kierowcy. Dotyczy to zarówno kierowców pojazdów mechanicznych, jak i rowerzystów oraz pieszych. Szkolenia – poparte pokazem filmów oraz symulacją jazdy – prowadziło dwóch wykwalifikowanych instruktorów ze Szkoły Jazdy Prema.

Dwa szkoleniowe spotkania – adresowane były do młodzieży – odbyły się w piątek 25 listopada 2022 r. w Chełmżyńskim Ośrodku Kultury w godzinach 9-11 oraz 12-14. Kolejne dwa, dla dorosłych, zaplanowano na 1 grudnia 2022 r.

w Bibliotece, Rynek 4, godz. 17.00 oraz 8 grudnia 2022 r. w chełmżyńskim Caritasie, ul. Polna 20, godz. 17.00.

25 listopada 2022 r. o tym, że ludzkie życie jest największą wartością oraz o tym, że „Trzeźwym okiem widać więcej” dowiedzieli się młodzi mieszkańcy naszego miasta. Postawiliśmy na edukację i profilaktykę już od najmłodszych lat.

Instruktorzy Premy spotkali się z młodzieżą szkół podstawowych, a następnie liceum. Szkolenie urozmaicił pokaz filmów oraz symulacja jazdy. Podkreślono, że problem uzależnień jest złożonym zjawiskiem społecznym, dlatego działania naprawcze wymagają mobilizacji nas wszystkich w celu minimalizacji tego zjawiska. Młodzież wyszła ze spotkania bogatsza o wiedzę z zakresu działania alkoholu i środków odurzających na percepcję osoby prowadzącą każdy pojazd transportu osobistego (samochód, motorower, rower, hulajnoga itp.)

Kolejne spotkanie w ramach akcji profilaktycznej pn. „Trzeźwym okiem widać więcej” miało miejsce **1 grudnia 2022 r.** w naszej Bibliotece. Jak bezpiecznie i skutecznie przeprowadzić zatrzymanie obywatelskie nietrzeźwego kierowcy dowiedziały się panie z Klubu "Niteczka", które w towarzystwie przewodniczącej Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Anny Lewandowskiej-Jopp uczestniczyły w tym spotkaniu.

Następne spotkanie odbyło się **6 grudnia 2022 r.** na Rynku, w centrum miasta (godz. 17.00) podczas miejskich mikołajek. W ramach naszej profilaktyczno-edukacyjnej akcji, po uroczystym i symbolicznym odpaleniu choinki, do najmłodszych mieszkańców Chełmży trafiły odblaski, których nigdy za dużo.

8 grudnia 2022 r. zakończyliśmy akcję „Trzeźwym okiem widać więcej” spotkaniem w chełmżyńskim Caritasie – Brodnickie Centrum Caritas, czyli w Schronisku z usługami opiekuńczymi dla osób bezdomnych im. bł. ks. Stefana Wincentego Frelichowskiego w Chełmży. W gronie słuchaczy znaleźli się mieszkańcy ośrodka, do których dołączyły panie z Uniwersytetu Trzeciego Wieku. Przesłanie akcji było jednoznaczne – wspólnie zadbajmy o nasze bezpieczeństwo! Akcję „Trzeźwym okiem widać więcej” wsparły:

- Miasto Chełmża
- Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna w Chełmży
- Chełmżyński Ośrodek Kultury
- Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Schronisko z usługami opiekuńczymi dla osób bezdomnych im. bł. ks. Stefana Wincentego Frelichowskiego w Chełmży
- Prema Szkoła Jazdy

Bardzo ważną rolę w rozpoznaniu zjawiska przemocy domowej, udzieleniu stosownego wsparcia i informacji o możliwościach uzyskania pomocy i powstrzymaniu przemocy odgrywa **Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Chełmży**, który został powołany przez Burmistrza Miasta Chełmży w dniu 14 stycznia 2019 r. Zespół ten składa się ze specjalistów różnych instytucji: MOPS w Chełmży, Powiatowej Komendy Policji, Kuratorskiej Służby Sądowej, Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej oraz służb ochrony zdrowia. Głównym celem działalności Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego jest zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie oraz stworzenie jednolitego, profesjonalnego systemu interwencji i wsparcia osób zagrożonych bądź uwięzionych w przemoc w rodzinie. Działania realizowane przez Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Chełmży są spójne z celami szczególnymi Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie. Stanowiły także odpowiedź na lokalne potrzeby, które były zdiagnozowane m.in. w trakcie prowadzenia procedury „Niebieskie Karty”. Od początku 2022r. rozpoczęto procedurę uruchomienia „niebieskich kart”. Do przewodniczącej Zespołu Interdyscyplinarnego w Chełmży wpłynęło ich 17. W okresie do 31.12.2022r. procedury zostały zakończone dla takiej samej ilości kart. Natomiast w okresie od 1 stycznia 2023r do 30 czerwca 2023r. Zespół Interdyscyplinarny wszczął 5 procedur „Niebieskich Kart”, w tym czasie zakończonych zostało 7 procedur (w tym 2 z poprzedniego roku).

Komisariat Policji w Chełmży – funkcjonariusze Policji oraz członkowie MKRPA dokonują kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia zarówno w miejscu sprzedaży jak i poza miejscem sprzedaży. Samodzielne działania Komisariatu Policji w zakresie nieprzestrzegania przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości przedstawia poniższe zestawienie:

rok	Ilość przewinień				
	Kontrolowane punkty sprzedaży nap. Alkoholowych	Ujawnionych wykroczeń	Udzielonych pouczeń	Nałożonych mandatów	Sporządzonych wniosków o ukaranie
2022	181	brak możliwości weryfikacji	brak możliwości weryfikacji	176	4
2023 8 m-cy	219	brak możliwości weryfikacji	brak możliwości weryfikacji	122	10

Funkcjonariusze Komisariatu Policji w Chełmży do Izby Wytrzeźwień Miejskiego Ośrodka Edukacji, Profilaktyki i Uzależnień w Toruniu przewieźli w stanie nietrzeźwym:

w 2022 r. - 132 osoby,

w 2023 r. (8 m-cy) - 93 osoby.

Funkcjonariusze Straży Miejskiej w Chełmży w celu zapewnienia bezpieczeństwa i spokoju w mieście w stosunku do osób nietrzeźwych podjęli następujące działania:

	Kontrolowane punkty sprzedaży nap. Alkoholowych	Ujawnionych wykroczeń	Udzielonych pouczeń	Nałożonych mandatów	Sporządzonych wniosków o ukaranie
2022r.	0	2	2	0	0
Od 01. – 08. 2023r.	0	3	2	1	0

Funkcjonariusze Straży Miejskiej w Chełmży do Izby Wytrzeźwień Miejskiego Ośrodka Edukacji, Profilaktyki i Uzależnień w Toruniu przewieźli w stanie nietrzeźwym;

w 2022 r. – 2 osoby ,

w 2023 r. – 0

Zestawienie wiekowe osób przebywających w Izbie Wytrzeźwień

	2022 r.		od 1.01.2023 r. do 31.08.2023 r.	
Wiek	mężczyźni	kobiety	mężczyźni	kobiety
od 15 do 17 lat	0	0	0	0
od 18 do 24 lat	0	0	0	0
od 25 do 29 lat	0	0	0	0
od 30 do 40 lat	3	0	2	0
od 41 do 50 lat	1	0	1	0
powyżej 51 lat	4	0	2	0
Łącznie	8	0	5	0

Dominującą grupą społeczną, którzy byli pacjentami Miejskiego Ośrodka Edukacji, Profilaktyki i Uzależnień w 2022 i 2023 roku to bezrobotni i emeryci. W liczbach przedstawia się to następująco:

w 2022 r. na 8 osób przebywających w Ośrodku;

- 5 osób to bezrobotni,
- 3 osób to emeryci i renciści,

w 2023 r. na 5 osób przebywających w Ośrodku;

- 4 osoby to bezrobotni,
- 1 osoba to rencista

VIII. DZIAŁANIA ZWIĄZANE Z PROFILAKTYKĄ I ROZWIĄZYWANIEM PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH, PRZECIWDZIAŁANIU NARKOMANII ORAZ ZAGROŻEŃ BEHAWIORALNYCH W 2024 ROKU:

1. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków i zagrożeń behawioralnych i ich rodzin.

Lp	Nazwa zadania	Podmiot realizujący
1	Kierowanie osób uzależnionych i nadmiernie pijących, uzależnionych od narkotyków i zagrożeń behawioralnych do podjęcia i kontynuowania leczenia odwykowego – dofinansowanie kosztów przejazdów, opłata sądowa; konsultacje psychologa, wydanie opinii sądowej.	MKRPA, MOPS, Zespół Interdyscyplinarny, Punkt Informacyjno-Konsultacyjny Psycholog, Terapeuta ds. uzależnień
2	Prowadzenie i współorganizowanie zajęć profilaktycznych dla osób po wytrzeźwieniu doprowadzonych z terenu miasta Chełmży.	MKRPA, MOPS, Izba Wytrzeźwień, Grupy Wsparcia,
3	Szkolenia i kursy specjalistyczne dla członków MKRPA i innych osób realizujących zadania wynikające z ustawy o wychowaniu w trzeźwości, przeciwdziałaniu narkomanii i zagrożeniom behawioralnym.	MKRPA, MOPS, Zespół Interdyscyplinarny, Gmina Miasta Chełmża
4	Prelekcje i odczyty specjalistów, dla różnych grup osób z dziedziny uzależnień.	MKRPA, Szkoły, Organizacje Pozarządowe, PiMBP, Psycholog, Terapeuta ds. Uzależnień, Policja
5	Współpraca z Całodobowym Oddziałem Odwykowym w Czerniewicach i w Świeciu obejmująca m. in. dofinansowanie zajęć terapeutycznych dla osób zainteresowanych problemem alkoholowym w rodzinie; w tym wspieranie imprez okolicznościowych organizowanych przez ośrodki leczenia odwykowego tj. Dzień Dziecka i Boże Narodzenie, Wielkanoc.	MKRPA, MOPS, Gmina Miasta Chełmża
6	Współpraca ze Strażą Miejską i Policją w zakresie prewencji i profilaktyki ograniczenia dostępności alkoholu i narkotyków.	Komisariat Policji, MKRPA, MOPS, Straż Miejska, Gmina Miasta Chełmża

7	Inne zadania do realizacji wynikające w trakcie roku, mające wpływ na zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i ich rodzin;	MKRPA, MOPS, Szkoły, Organizacje Pozarządowe, Psycholog, Terapeuci ds. uzależnień, Zespół Interdyscyplinarny
8.	Bieżąca działalność MKRPA : • Zakup materiałów edukacyjno-informacyjnych dla dzieci i młodzieży. • Zakup art. papierniczych. • Zakup znaczków skarbowych na wnioski do sądu. • Zakup innych materiałów na potrzeby przygotowania konkursów o tematyce profilaktycznej. • Zakup materiałów dla Zespołu Interdyscyplinarnego. • Licencja Generatora eNGO (konkursy ofert dla organizacji pozarządowych). • Licencja programu Canva (projekty graficzne ulotek, plakatów). • Licencja programu ALK+ (stanowisko obsługi wydawania zezwoleń na sprzedaż alkoholu). • Wynajem pomieszczeń w Inkubatorze Przedsiębiorczości na potrzeby MKRPA, Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego oraz terapeutów ds. uzależnień. • Różne usługi i zakupy w zakresie napraw, konserwacji i przeglądów. • Opłata telekomunikacyjna, opłata internetowa zakup, • Energia, gaz, • Inne art. i usługi niezbędne do realizacji programu.	MKRPA, Punkt Informacyjno - Konsultacyjny, Gmina Miasta Chełmża, Policja, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Terapeuci ds. uzależnień, Inkubator Przedsiębiorczości. .

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, przeciwdziałaniu narkomanii i zachowaniom behawioralnym pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

Lp	Nazwa zadania	Podmiot realizujący
1.	Prowadzenie Punktu Informacyjno – Konsultacyjnego ds. alkoholizmu, narkomanii i zagrożeń behawioralnych dla osób uzależnionych i członków ich rodzin. • wsparcie terapeutów • porady prawne • prowadzenie indywidualnych rozmów motywujących do podjęcia leczenia odwykowego, porad i interwencji	Członkowie Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Psycholog, Specjaliści psychoterapii uzależnień
2.	Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych , udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, narkomanii i zagrożeń behawioralnych oraz przemoc w rodzinie pomocy psychospołecznej i prawnej, prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej, wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych.	MKRPA, Szkoły, Organizacje Pozarządowe, Psycholog, MOPS, Urząd Miasta, Parafia Rzymskokatolicka w Chełmży, Grupy wsparcia, Zespół Interdyscyplinarny
3.	Inne zadania do realizacji wynikające w trakcie roku w zakresie udzielania pomocy rodzinom, których występują problemy alkoholowe, narkomanii i zagrożeń behawioralnych oraz przemoc w rodzinie.	MKRPA, MOPS, Zespół Interdyscyplinarny, Szkoły, Psycholog, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna
4.	Zespół Interdyscyplinarny.	MOPS, przedstawiciele Policji, Straży Miejskiej, MKRPA, pedagodzy, psycholog, prawnik
5.	Przeprowadzanie badań psychologicznych i psychiatrycznych celem wydania opinii dla sądu w związku z wnioskami do sądu w celu zobowiązania osób do leczenia odwykowego.	MKRPA, MOPS, Psycholog, Psychiatra

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałaniu narkomanii i zachowaniom behawioralnym, w szczególności wśród dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych dla dzieci, wspieranie prowadzenia szkolnych i środowiskowych programów profilaktycznych, dofinansowanie szkoleń i kursów w zakresie pracy z dziećmi i młodzieżą.

Lp	Nazwa zadania	Podmiot realizujący
1	Informowanie społeczeństwa o możliwości uzyskania pomocy w formie ulotek, plakatów, broszur: a) leczenia odwykowego, b) porad prawnych, c) terapii członków rodzin osób uzależnionych;	MKRPA, MOPS Gmina Miasta Chełmża
2	Informacje o skutkach choroby alkoholowej, narkomanii oraz zachowań behawioralnych, między innymi poprzez: zakup literatury fachowej i innych wydawnictw wspomagającej pracę z dziećmi i dorosłymi.	MKRPA, Szkoły, Organizacje Pozarządowe, PiMBP,, MOPS, Zespół Interdyscyplinarny, Straż Miejska, Policja, Gmina Miasta Chełmża, Psycholog
3	Prowadzenie stałego systemu informacji dot. działań podejmowanych na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii oraz zachowań behawioralnych w formie prelekcji, wykładów, warsztatów itp.	MKRPA, Szkoły, Organizacje Pozarządowe, PiMBP,, MOPS, Straż Miejska, Policja, Gmina Miasta Chełmża, Psycholog, Terapeuci ds. uzależnień
4	Wspieranie i dofinansowanie działań profilaktycznych mających na celu promowanie zdrowego stylu życia, bez alkoholu, narkotyków poprzez organizowanie lokalnych imprez plenerowych o charakterze rodzinnym (imprezy kulturalne, sportowe, prozdrowotne): a w szczególności: Profilaktycznych Pikników Rodzinnych, Wycieczek rowerowych, Imprez biegowych (półmaraton, biegi dla dzieci), Koncertów, Zjazdów Trzeźwościowe m.in. do Lichenia, Częstochowy (w tym koszty transportu)	MKRPA, Szkoły, Organizacje Pozarządowe, PiMBP, OSiT, MOPS, Gmina Miasta Chełmża, Spółdzielnia Socjalna Klub Artystyczny „Cuma”, Grupy wsparcia

5	Organizacja ferii zimowych i letnich, imprez okolicznościowych dla dzieci i młodzieży z rodzin patologicznych m.in. - plenerowe imprezy m.in. Dzień Dziecka, Mikołajki, imprezy świąteczne i noworoczne (w tym zakup słodczy –paczki).	Organizacje pozarządowe; MOPS, MKRPA, Szkoły, PiMBP, OSiT, Gmina Miasta Chełmża
6	Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjno – edukacyjnej wśród dzieci i młodzieży oraz dorosłych przy użyciu internetu.	MKRPA, MOPS, Szkoły, Organizacje Pozarządowe, Gmina Miasta Chełmża
7	Prowadzenie działań profilaktycznych dla dzieci i młodzieży Zadania o charakterze edukacyjno - profilaktycznym dla szkół podstawowych, w tym rekomendowanych przez PARPA: a) dla uczniów spektakli teatralnych i przedstawień o tematyce profilaktyki uzależnień, koncertów, festynów profilaktycznych b) spotkań dla rodziców i uczniów ze specjalistami od profilaktyki uzależnień, c) konkursów o tematyce przeciwdziałania alkoholizmowi, d) prowadzenie godzin wychowawczych poruszających problematykę zawartą w Programie profilaktycznym, e) realizacja zajęć o treściach profilaktycznych podczas trwania roku szkolnego i ferii zimowych oraz letnich, f) warsztatów dla dzieci i rodziców	Szkoły Podstawowe, Przedszkola, Zespół Szkół im. Unii Europejskiej Organizacje Pozarządowe, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, MKRPA, PiMBP, OSiT, Policja, Straż Miejska, Gmina Miasta Chełmża
8	Współpraca z organizacjami pozarządowymi – zlecenie zadań na prowadzenie Punktów Profilaktycznych przez organizacje pozarządowe. Realizacja na warunkach i zasadach konkursowych zgodnie z ustawą o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (Dz. U. nr 96, poz. 873 z 2003 r.) – organizacja czasu wolnego dla dzieci ze szczególnym uwzględnieniem dzieci pochodzących z rodzin niewydolnych wychowawczo, której celem jest zmiana stylu życia, rozwijanie własnych zainteresowań	Organizacje pozarządowe
9	Pogotowie dla ofiar przemocy w rodzinie „Niebieska Linia”	Rzecznik Praw Ofiar
10	Zajęcia dla dzieci pochodzących z rodzin dotkniętych uzależnieniem alkoholowym, narkomanią lub innymi zachowaniami behawioralnym w celu wyeliminowania powielania ryzykownych zachowań rodziców.	Parafia rzymsko – katolicka w Chełmży, MOPS

4. Wspieranie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych, narkomanii i zagrożeń behawioralnych.

5. Udział w ogólnopolskich i lokalnych kampaniach rzecz przeciwdziałania alkoholizmowi, narkomanii i zagrożeń behawioralnych.

IX. ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW MIEJSKIEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH, PSYCHOLOGA ORAZ CERTYFIKOWANYCH INSTRUKTORÓW TERAPII UZALEŻNIEŃ I PSYCHOTERAPII.

1. Członkom Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych za realizację zadań zawartych w Programie i uczestnictwo w posiedzeniach Komisji przysługuje miesięczne wynagrodzenie, które określa Burmistrz Miasta.
2. Wiceprzewodniczący pełniący funkcję przewodniczącego przez okres dłuższy niż jeden miesiąc kalendarzowy, otrzymuje wynagrodzenie określone dla Przewodniczącego.
3. Miesięczne wynagrodzenie nie przysługuje jeśli:
 - 1) osoba uprawniona nie uczestniczyła w więcej niż w połowie odbytych posiedzeń;
 - 2) w danym miesiącu nie odbyło się żadne posiedzenie Komisji.
4. Podstawą do wypłaty wynagrodzenia jest zawarta z każdym członkiem Komisji umowa zlecenie lub przedstawiona faktura (w przypadku prowadzenia działalności gospodarczej).
5. Wynagrodzenie za prowadzenie Punktu informacyjno-konsultacyjnego dla osób uzależnionych od alkoholu określa Burmistrz Miasta.
6. Wynagrodzenie dla psychologów oraz certyfikowanych instruktorów terapii uzależnień i psychoterapii określa Burmistrz Miasta.

Harmonogram wydatków na 2024 r.

Lp.	nazwa wydatku	kwota
1	Zakup materiałów i wyposażenia	8.400,00
2	Zakup usług pozostałych	81.861,00
3	Zakup energii elektrycznej, gazu	2.000,00
4	Opłaty z tytułu usług telefonii	1.300,00
5	Rzecznik Praw Ofiar -Niebieska Linia	800,00
6	Współpraca z organizacjami pozarządowymi – zlecenie zadań na prowadzenie Punktów Profilaktycznych przez organizacje pozarządowe. Realizacja na warunkach i zasadach konkursowych zgodnie z ustawą o działalności pożytku publicznego i wolontariacie	201.000,00
7	Wynagrodzenia osobowe	78.000,00
8	Nagrody konkursowe	6.900,00
9	Zakup środków żywnościowych	22.000,00
10	Różne opłaty i składki	5.300,00
11	Szkolenia	500,00

Wysokość środków finansowych przeznaczonych na Przeciwdziałanie Alkoholizmowi oraz Narkomanii i innym uzależnieniom w 2024 roku wynosi **408.061,00 zł.**

Środki Przeznaczone na prowadzenie przez organizacje pozarządowe punktów profilaktycznych będą przekazane na zasadach określonych w ustawie o działalności pożytku publicznym i o wolontariacie po przeprowadzeniu otwartego konkursu ofert.

X. ŹRÓDŁO FINANSOWANIA PROGRAMU

Źródłem finansowania zadań określonych w niniejszym Programie są środki finansowe pochodzące z:

1. opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.
2. części opłat za zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych w obrocie hurtowym, tj. za sprzedaż napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml.

XI. SPRAWOZDAWCZOŚĆ – MONITOROWANIE PROGRAMU

Poszczególne działania i procedury będą monitorowane. Ma to na celu stałą poprawę efektywności i szybkości reakcji na zaistniałe zjawisko alkoholizmu, narkomanii oraz uzależnień behawioralnych.